

29.9.2021

ASIA

Naistenlahden sataman vesistötäyttö ja aallonmurtajan leventäminen sekä valmistelulupa, Tampere

HAKIJA

Tampereen kaupunki

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 17.9.2020.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 2 § ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Alue kuuluu Tampereen keskustan strategiseen osayleiskaava suunnittelualueeseen. Tampereen keskustan strateginen osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.1.2016 ja kuulutettu voimaan 16.1.2019.

Alue kuuluu kantakaupungin yleiskaavassa kaupunkikehittämisen kohdealueeseen. Merkinnällä "kk 2" osoitetaan Tampereen valtakunnan-osakeskuksen ydinalue. Kehittämissuosituksen mukaan Tampereen keskustaa kehitetään vetovoimaisena ja dynaamisena valtakunnan-osakeskuksena ottaen huomioon valtakunnallisiin kulttuuriympäristöihin liittyvät rakennus- ja teollisuushistorialliset arvot.

Keskustan strategisen osayleiskaavan tavoitteena on mm. vahvistaa keskustan asemaa urbaanin asumisen paikkana, kasvattaa keskustan roolia työpaikkojen keskittymänä, edistää kestäväää liikkumista, tehdä kaupunkitiloista eläviä, huolehtia viher- ja virkistysverkon jatkuvuudesta ja kaupunkikuvan korkeasta laatutasosta sekä ottaa rannat aktiiviseen käyttöön. Yleiskaavassa keskustaan tavoitellaan asuntojen rakentamista noin 15 000 uudelle asukkaalle.

Kaavakartassa on haetulle toimenpidealueelle merkitty merkintä "Näsijärven ja Pyhäjärven rantojen kehittämisalueet. Rantojen maankäyttöä on kehitettävä siten, että rannoille syntyy pääkäyttötarkoituksen lisäksi

monipuolista liiketoimintaa ja korkeatasoisia virkistäytymiseen soveltuvia alueita. Reittien jatkuvuutta rantojen suuntaisesti ja rantojen saavutettavuutta osana kaupungin keskustaa on parannettava. Alueella on useita toimivia satamia ja venevalkamia. Niiden toimintaa tulee tukea. Tarkemmassa suunnittelussa määritellään toimintaan liittyen rakennukset, rakennelmat, laitteet ja sallittu rakentamisen määrä.

Alueen asemakaava (kuva 5) on hyväksytty Tampereen kaupunginvaltuustossa 27.8.1975. Kaavamerkinnoissä Naistenlahden vesialue on merkitty kaavakarttaan LS, joka tarkoittaa sataman liikennealuetta. Nykyisen aallonmurtajan kohdalle ja siitä lahden yli pohjoisrannalle on merkitty karttaan kaistale merkinnällä hö, joka tarkoittaa, että alueelle saadaan rakentaa teollisuuden höyryjohto siihen liittyvine laitteineen. Merkintä viittaa Tampellan lämpökeskukselta 1959 Naistenlahden poikki Lapinniemen puuvillatehtaalle rakennettuun höyryputkeen. Lapinniemenessä ei enää toimi tehdasta ja putki on purettu vuonna 1987.

HANKKEEN SIJAINNITPAIKKA

Naistenlahti sijaitsee noin 1 km Tampereen keskustasta pohjoiseen. Suunnitteluvaiheessa suunnittelukohtetta rajaa etelässä olemassa oleva aallonmurtaja ja muissa ilmansuunnissa Näsijärvi. Naistenlahti on toiminut satama-alueena 1800-lähtien ja on edelleen vilkas veneilysatama. Etelänpuoleisen täytön tarkoituksena on parantaa kulkuyhteyksiä satama-alueen ohi.

Kohteen lähin katuosoite on Kekkosenkatu. Alue kuuluu Tampereen kaupunginosaan IX. Suunnittelualue sijaitsee kiinteistöllä 837-109-9906-0 ja rajautuu kiinteistöihin 837-109-428-3, 837-109-428-6 ja 837-109-428-5. Alueet omistaa Tampereen kaupunki.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Suunnittelukohteena on Tampereella Näsijärvessä Naistenlahden sataman aallonmurtajan laajennus ja Naistenlahden eteläreunaan tuleva täyttö, joka rakennetaan pysyvän ponttiseinän suojassa.

Etelänpuoleisen täytön tarkoituksena on parantaa kulkuyhteyksiä satama-alueen ohi. Täyttö mahdollistaa kävelyreitit Näsijärven rantaa pitkin keskustan ja lännen suunnasta Lapinniemen, Rauhaniemen ja edelleen Kaupin laajoille viher- ja virkistysalueille. Samassa yhteydessä on myös helpompi uusien sataman nykyistä laiturin kantta, joka on vanha, vaurioitunut ja käymässä vaaralliseksi. Aallonmurtajan päässä pienehkö täyttötarve kohdistuu aallonmurtajan pään korjaamiseen ja eroosiosuojauksen parantamiseen.

Vesistötiedot

Näsijärven alue on 2. jakovaiheen vesistöalue Kokemäenjoki (35) - päävesistössä. Se on jaettu vesistöalueesta: Näsijärven - Ruoveden alue (35.3). Näsijärven pinta-ala on 257 km² ja keskisyyvyys 14 m. Näsijärveen purkautuvat vedet ovat peräisin Ähtärin, Pihlajaveden sekä Keuruun reiteiltä, ja Näsijärvestä vedet johtuvat Tammerkosken kautta Pyhäjärveen. Vesistöalue on säännöstelty. Näsijärvi laskee vetensä Tammerkosken ja Pyhäjärven kautta Kokemäenjokeen. Näsijärven valuma-alue on esitetty kuvassa 6.

Näsijärven Näsinselän vesi vaihtuu keskimäärin hieman alle vuodessa. Näsijärven valuma-alueen pinta-ala vesistöalueen alarajalla on 7 672 km². Järviä valuma-alueen pinta-alasta on noin 14 %.

Näsijärven vedenpinnan korkeutta säännöstellään Tammerkosken vesivoimaloilla Länsi-Suomen vesioikeuden Näsijärven säännöstely-yhtiölle 9.10.1978 myöntämän luvan nro 150/1978 A mukaisesti. Säännöstelyluvan haltija on Näsijärven säännöstely-yhtiö, ja säännöstelyä hoitaa käytännössä Tampereen Sähkölaitoksen Energiapalvelut-yksikkö.

Nykyisen Näsijärven säännöstelyluvan mukainen alin alaraja on NN+ 93,91 m ja ehdollinen yläraja NN+ 95,40 m (säännöstelyväli 1,49 m). Suurinta säännöstelytilavuutta (385 milj. m³) on käytetty vain poikkeuksellisen runsaslumisina vuosina, eli hyvin harvoin. Säännöstely on vaikuttanut Näsijärven veden korkeuksiin laskemalla etenkin talven ja kevään veden pintaa luonnontilaan verrattuna. Luonnontilainen alenema olisi keskimäärin 0,22 m, kun säännösteltynä se on ollut 1,06 m. Näsijärven vedenkorkeudet N₂₀₀₀-tasossa ovat seuraavat:

- ylivedenkorkeus HW +96,04 m
- keskivedenkorkeus MW +95,58 m
- alivedenkorkeus NW +94,47 m

Vuosien 1980–2013 mittausjaksolla Tammerkosken pienin maksimivirtaama on 109 m³/s, suurin maksimivirtaama 247 m³/s ja keskimääräinen maksimivirtaama 154 m³/s.

Naistenlahden aallonmurtajien rajaaman vesialueen pinta-ala on noin 10 ha ja vesitilavuus noin 750 000 m³. Naistenlahden eteläisen aallonmurtajan vierellä vesisyvyys on noin 10...12 m. Korkeusjärjestelmässä N₂₀₀₀ Näsijärven keskivedenpinta on noin +95,7 ja järven alin säännöstelyraja +93,9. Nykyisen louherakenteisen aallonmurtajan yläpinta on tasolla +96,7.

Alueella tehtyjen pohjatutkimusten perusteella järven pohjassa ylimpänä maakerroksena on erittäin pehmeä todennäköisesti liejua oleva maakerros. Pehmeän kerroksen paksuus on 2,5...6,0 m. Nykyisen aallonmurtajan kohdalla liejukerros on rakentamisen yhteydessä poistettu syrjäytämällä pengerryksen yhteydessä. Liejukerroksen alapuolella on löyhä silttikerros, joka on paksuudeltaan nykyisen aallonmurtajan vieressä noin 3...4 m ja ohenee pohjoisen/koillisen suuntaan mentäessä 1,5 m paksuuteen. Alimpana on noin 1...2 m paksu löyhä tai keskitiivis mo-

reenikerros. Nykyisen aallonmurtajan alapuolella oleva perusmaa on vuosien saatossa tapahtuneen konsolidaation johdosta lujittunutta.

Näsijärven veden laatuluokitus on hyvä Naistenlahden alueella. Näsijärven vedenlaadun velvoitetarkkailua suoritetaan vuosittain Tampereen seudun yhteistarkkailussa. Kuormittajakohtaisten jätevesien tarkkailijana toimii Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry. Yhteistarkkailua on suoritettu vuodesta 1975 lähtien.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Näsijärvellä on useita virallisia veneliikennereittejä. Veneliikennereitti Näsijärven pohjoisosaan, Virroille lähtee Mustalahden sataman edustalta, Siilinkarin länsipuolelta kohti pohjoista. Naistenlahden sataman edustalta lähtee virallinen vesiliikennereitti Siilikarin itä- puolitse kohti koillista, Tampereen Kämenniemeen.

Jatkettava aallonmurtaja sijaitsee Naistenlahden satamassa, jossa on 700 venepaikkaa. Naistenlahden satama on palvellut Näsijärven veneilijöitä vuosikymmenien ajan. Tällä hetkellä se toimii Tampereen satamatoimiston vuokrapaikkoina ja Tampereen pursiseuran kotisatamana sekä viranomaissatamana (pelastuslaitos, meripelastus, poliisi). Tampereen pursiseura (TaPS) on toiminut Naistenlahdessa vuodesta 1945 lähtien. Lisäksi satamassa on saatavissa alan kaupallisia palveluja, mm. veneen huoltopalveluja. Satamalla on myös Pidä saaristo ry:n Roope-tunnus eli jätehuollon, ja veneiden septitankkien tyhjennyspalvelut löytyvät satamasta. Sataman keskeinen sijainti ja helppo saavutettavuus julkisilla kulkuvälineillä palvelevat erinomaisesti mm. TaPSin vilkasta junioritoimintaa. Sijainti nopeuttaa myös viranomaisten pelastustehtävien hoitamista. Naistenlahden venepaikat omistavat ja niitä vuokraa yksityisille ja yhteisöille Tampereen kaupunki.

Venereitti Tampereelta Virroille on kesäaikaan vilkkaasti liikennöity. Höyrylaiva Tarjanne liikennöi perinteistä Runoilijan tietä Tampereen ja Virtain välillä kahdesti viikossa. Kotisatamana on Mustalahden satama. Runoilijan tien reitti kulkee Tampereelta Näsijärveä pitkin Muroleen kanavalle, josta jatketaan Ruovedelle, Visuvedelle ja edelleen Virroille. Näsijärvellä ei tehdä uittoa. Tammerkosken pohjoisosaa lukuun ottamatta koskiosuudella ei veneillä.

Virallisen veneliikenteen lisäksi muu huvi- ja hyötyveneily on Näsijärven eteläosassa erittäin vilkasta. Naistenlahden satamapalveluita hyödynnetään aurinkoisina päivinä runsaasti. Mäntinrannan uimaranta sijaitsee Tammerkosken yläjuoksulla, noin 200 m kosken luusuasta etelään.

Suunnittelualue sijaitsee Näsijärven kalatalousalueella Tampereen kaupungin osakaskunnan alueella. Näsijärvellä harjoitetaan sekä virkistystettä ammattikalastusta. Ammattimainen pyynti on keskittynyt Näsijärvelä Näsinselälle Tampereen kaupungin vesialueille. Näsijärven kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma vuosille 2010–2014 raportin mukaan Näsijärven kalalajisto on varsin monipuolinen ottaen huomioon järven

karun luonteen. Talouskaloista tärkeimmät ovat hauki, ahven, siika, kuha, muikku, lahna sekä made. Taimen ja järvilohi ovat vapakalastajien tavoitelluimpia lajeja. Näsijärven eteläosan tehtailla on kalojen istutusta koskevia velvoitteita ja Tammerkosken voimalaitoksilla maksuvelvoite, joka on käytetty kalojen istutuksiin. Näsijärven tärkeimmät istutuslajit ovat olleet jo pitkään siika, kuha, taimen ja järvilohi. Näsijärven eteläosassa, Tammerkosken luusua ja kosken yläosa muodostavat potentiaalisen virtakutuisten lohikalojen lisääntymisalueen. Alueella on voimassa kalastusasetuksen mukainen lohikalojen syysrauhitus 1.9–30.11 välisenä aikana.

Alueen kalastosta on tehty useita tutkimuksia mm. Muikkututkimus (2010), Tammerkosken taimenpoikasselvitys (2006) sekä Kuha- ja siikatutkimukset vuosilta 2007 ja 2003. Hankealueella ei ole merkittävää kalastus tai ravustustoimintaa.

Tammerkoskessa noin 1,5 km päässä hankealueesta on useampi pienhkö vesivoimalaitos. Noin 2 km päässä pohjoiseen, Lapinniemen takana sijaitsee Kaupinojan vedenottamo. Naistenlahden voimalaitos ottaa jäähdytysvetensä Näsijärvestä Lapinniemen takaa. Naistenlahteen voimalaitokselta tulee vain purkuputki.

Alue on pienvenesatama, joten alueella on runsaasti laitureita. Laitureita siirretään työn edetessä ja palautetaan paikalleen työn valmistuttua. Näsijärven pohjassa kulkee DN300 kaasuputki Naistenlahdesta Santalahden suuntaan. Putken etäisyys täyttöön on lähimmillään noin 100 m.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Rakennustyöt tehdään veneilykauden ulkopuolella. Samentuman leviäminen estetään asentamalla silttiverho aallonmurtajien väliin, jolloin samentuma rajautuu Naistenlahteen. Täyttö rakennetaan louheella päätypenkereenä kaivinkoneella. Aallonmurtajan pään täyttö muotoillaan samaan tasoon, noin +96,4, kuin nykyinen aallonmurtaja.

Sataman rannan täytön työjärjestys on seuraava:

- Asennetaan teräsponttiseinä lautalta vesistöön, noin 6 m päähän nykyisestä vesirajasta/täytön reunasta.
- Ponttiseinä ankkuroidaan yläpäästään maalle tehtäviin ankkurilevyihin.
- Ponttiseinän järven puolelle rakennetaan vedenalaista tukitäyttöä louheesta. Tukitäyttöä käytetään syvän veden alueella siten, että vesisyvyys säilyy aliveden aikaan vähintään 2,5 m.
- Ponttiseinän rannan puoli täytetään louheella ja murskeella noin tasolle +97,0.

Naistenlahteen kulkee kapea vesiväylä aallonmurtajien välistä, joten samentuman leviäminen rajautuu tehokkaasti. Suojaverho eli silttiverho asennetaan ennen täyttötöihin ryhtymistä aallonmurtajasta toiseen estämään samentumisen leviäminen Naistenlahdesta Näsijärvelle.

Hakija hakee lupaa valmistelevien töiden aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta sekä pyytää panemaan valmistelulupapäätöksen täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Valmistelevia töitä tehdään vain hakijan hallinnassa olevilla vesi- ja ranta-alueilla. Valmistelulupaa haetaan seuraaville toimenpiteille:

- Suojaverhon asennus vesialueelle
- Aallonmurtajan pään lisätäyttö

Edellä kuvatut ennakoivat työt eivät merkittävästi muuta nykyistä tilannetta ja ovat palautettavissa olennaisilta osin nykytilannetta vastaavaksi. Hanke palvelee yleistä etua, eikä sillä ole yleisen edun vastaisia vaikutuksia. Hankkeen vaikutukset yksityisiin etuihin ovat väliaikaisia eivätkä ne ole sellaisia, joita olisi tarpeen saattaa ennalleen. Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa.

Kiinteistötiedot

Hanke sijoittuu kiinteistölle 837-109-9906-0 ja rajautuu kiinteistöihin 837-109-428-3, 837-109-428-6 ja 837-109-428-5. Alueet omistaa Tampereen kaupunki.

Hankkeen hyödyt ja edunmenetykset

Vaikutukset vesistöön ja vedenlaatuun ovat väliaikaisia ja rajoittuvat talviaikaan ja siltiverhon sisäpuolelle. Samentumaa aiheuttaa lähinnä ponttiseinän ulkopuolelle tehtävä täyttö, jonka rakentaminen kestää 1–2 kk. Vaikutukset kalastukseen ovat väliaikaisia ja rajoittuvat talviaikaan ja siltiverhon sisäpuolelle.

Rakennusaikana sataman laitureiden käyttö olisi rajoitettua, mistä syystä työt tehdään veneilykauden ulkopuolella. Rakentamisen jälkeen alueella on nykyistä vastaava käyttömahdollisuus. Satamassa on viranomaisluiska ja –laituri mm. viranomaisten pelastustoimien hoitoon. Viranomaistoiminta taataan rakennustyön ajan ja rakentamisen vaiheistus suunnitellaan yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Täyttö mahdollistaa alueellisesti merkittävän kävely-yhteyden toteuttamisen Näsijärven rantaa pitkin keskustan ja lännen suunnasta Lapinniemeen, Rauhaniemeen ja edelleen Kaupin laajoille viher- ja virkistysalueille. Yhteyden rakentaminen on voimassa olevan strategisen osayleiskaavan toteuttamista.

Rakentamisesta aiheutuu väliaikaista haittaa, melua ja vesistön väliaikaista samentumista. Rakentamisesta ei ennakoida aiheutuvan korvattavaa vahinkoa.

Tarkkailu

Veden laatutarkkailun päätavoite on valvoa suojaverhon toimivuus ja samentumien leviämisen estäminen. Näytteenotto esitetään tehtäväksi ennen rakentamista kerran, vesistötäyttötöiden aikana kuukauden välein ja rakennustöiden jälkeen kerran. Näytteistä analysoidaan:

- pH
- sähkönjohtokyky
- sameus
- kiintoainepitoisuus
- kokonaisfosforipitoisuus
- kokonaistyyppipitoisuus
- liuennut happi
- kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn})
- biologinen hapenkulutus

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla antanut hakemuksen tiedoksi julkaisemalla kuulutuksen aluehallintoviraston ja Tampereen kaupungin verkkosivuilla ja hakemusasiakirjat on julkaistu aluehallintovirastojen verkkosivuilla (www.avi.fi/lupatietopalvelu) 3.5.-9.6.2021.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Tampereen kaupungilta, Tampereen kaupungin ympäristöviranomaiselta, Tampereen kaupungin kaavoitusviranomaiselta, Traficomilta ja Väylävirastolta.

LAUSUNNOT

1) Väylävirasto on lausunnossaan todennut, että Naistenlahden satala-alueella sijaitsee kaksi Tampereen kaupungin omistamaa apulois- toa, jotka vaikuttavat Väyläviraston ylläpitämälle Tampere - Virrat väyläl- le (VL3: hyötyliikenteen matalaväylä) ja joista toinen sijaitsee laajennet- tavalla aallonmurtajalla. Turvalaitteiden toiminta rakennusaikana on mahdollisuuksien mukaan varmistettava. Mikäli turvalaitteiden käyttö keskeytyy, tulee turvalaitteiden omistajan huolehtia vesiliikenteen infor- moinnista Traficomin ohjeiden mukaisesti.

2) Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympä- ristö ja luonnonvarat -vastuualue on lausunnossaan esittänyt, että täyttötöyt on tehtävä veneilykauden ulkopuolella. Täyttötöitä tehtäessä ja ajoitettaessa on huomioitava, että samentuman on ehdittävä laskeu- tumaan ennen kuin suojaverho voidaan avata, joten työt on tehtävä myös hyvissä ajoin ennen veneilykauden aloittamista.

Tarkkailuohjelmaan on lisäksi lisättävä kahden viikon välein otettavat näytteet sameuden ja kiintoaineiden osalta, että suojaverhon toimivuut- ta voidaan seurata. ELY-keskuksella on oltava mahdollisuus puuttua suojaverhon käyttöön ja muuttaa suojaverhon asentamiseen liittyviä määräyksiä, jos niissä ilmenee puutteita.

ELY-keskus katsoo, että valmisteluluvalla haetuille suojaverhon asentamiselle vesialueella ja aallonmurtajan pään lisätäytölle voidaan myöntää valmistelulupa. Alueella on jo olemassa oleva aallonmurtaja, joten siihen tehtävä lisätäyttö ei aiheuta sellaista haittaa luonnolle ja vesialueelle, ettei sitä voisi tässä tapauksessa valmisteluluvalla myöntää. Jos hanke ei saa lainvoimaista lupaa, aallonmurtajan lisätäyttö voidaan myös poistaa satama-alueen ja suojaverhon suojassa ennalleen ilman huomattavaa haittaa vesien käytölle tai luonnolle. Valmisteluluvassa on kuitenkin edellytettävä, että suojaverho on poistettava vesialueelta kuitenkin heti, kun täyttötyö on tehty ja suojaverhon poistaminen on lupamääräysten mukaisesti mahdollista. ELY-keskus katsoo, että ponttiseinien asennukselle ei tule myöntää valmistelulupaa, koska mahdollisen luvan lainvoimaisuuden viivästyessä ponttiseinät saattaisivat olla pitkään paikoillaan keskeneräisenä työnä ennen kuin varsinainen täyttötyö voitaisiin tehdä. Ponttiseinien asentaminen valmisteluluvalla aiheuttaisi vesistön käytölle huomattavaa haittaa.

3) Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen on lausunnossaan todennut, että Naistenlahden alueella kalastetaan tai ravustetaan vähän. Kalastus on pääasiassa yleiskalastusoikeuteen perustuvaa viehekalastusta. Alueen kalasto koostuu tyypillisistä järvilajeista. Alueella esiintyy täplärapuja. Rakenustyö aiheuttaa veden samentumista ja suurentaa Naistenlahden alueella veden kiintoainepitoisuutta. Kalataloudellista haittaa voidaan vähentää rajoittamalla samentuman leviämistä. Haitta on ennalta arvioiden lyhytaikainen. Naistenlahden ja lähiympäristön veden laatua on syytä tarkkailla Pirkanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Yhteenveto tarkkailutuloksista tulee lähettää tiedoksi Näsijärven kalatalousalueelle.

Pohjois-Savon ELY-keskus kalatalousyksikkö alueellisena kalatalousviranomaisena katsoo, että lupa Naistenlahden sataman vesistötäytölle ja aallonmurtajan leventämiselle voidaan yleisen kalatalousedun estämättä myöntää, eikä kalataloudellisen kompensaation tai tarkkailun määrääminen ole tarpeen.

4) Tampereen kaupungin kaavoitusviranomainen on lausunnossaan todennut, että vesistötäytön toteuttaminen on asemakaavan mukaista toimintaa ja tukee yleiskaavan tavoitteita kehittää virkistyspalveluita ja -toimintoja sekä korkeatasoisia virkistytymiseen soveltuvia alueita. Rantareitin kehittämisellä edistetään ja parannetaan myös kaupunkilaisten virkistysreittien jatkuvuutta rantojen suuntaisesti ja rantojen saavutettavuutta osana kaupungin keskustaa. Vesistötäyttö on tässä mielessä myös luonteva jatko Ranta-Tampellan rakentamiselle. Toiminta tukee kaupungin ja kaavoituksen tavoitteita alueen kehittymiselle.

5) Tampereen kaupungin ympäristöviranomainen on lausunnossaan todennut, että hankkeelle voidaan myöntää vesilain mukainen lupa sekä valmistelulupa muutoksenhausta huolimatta seuraavin huomioin ja ehdoin:

Vesistörakentamisen aikana kiintoaineen ja sameuden leviäminen muualle Näsijärveen on estettävä tiiviin suojaverhon avulla. Suojaverhon toimivuutta on tarkkailtava päivittäin ja mahdolliset puutteet korjattava välittömästi. Suojaverhon poisto tulee tehdä vasta viranomaisen luvalla töiden päätyttyä, kun näytteenotolla on varmistettu verhon sisäpuolisen kiintoaineen laskeutuminen.

Ympäristönsuojeluyksikön kokemuksen mukaan suojaverhon paikallaan pysymisen kanssa on ollut ongelmia vesirakennuskohteissa. Verho ei ole ollut tiivis ala- ja/tai yläreunasta, jolloin samentuma on päässyt leviämään vesistöissä. Suojaverhon tiiveys ja kiinnityksen pitävyys tuleekin varmistaa. Viranomaistoiminnan takaaminen Naistenlahden satamassa rakennustyön aikana tulee mahdollisuuksien mukaan toteuttaa niin, että suojaverhon avaamistarve ja siten samentuman leviämisen mahdollisuus minimoidaan.

Täytöissä tulee käyttää vain vesistötäyttöön soveltuvia kiviaineita.

Vesistörakentamisen aikana vesinäytteitä tulee ottaa vähintään joka toinen viikko. Näytteenotto on pyrittävä ajoittamaan siten, että työ on käynnissä näytteenoton aikana. Näytteistä on syytä analysoida esitettyjen laatutekijöiden lisäksi myös ainakin sulfaatti, ammoniumtyppi ja nitriittinitraattitypen summa. Lisäksi öljyhiilivedyt (C10- C40) ja relevantit metallit on tarkoituksenmukaista analysoida vähintään kerran rakentamisen aikana.

6) Liikenne ja viestintävirasto Traficom on lausunnossaan todennut, että hankealueen läheisyydessä ei sijaitse vesilain mukaisia yleisiä kulukuväyliä (vesiväyliä), mutta aallonmurtajalla on merenkulun kiinteä turvalaite, Tampereen kaupungin ylläpitämä apuloisto.

Traficom toimii Suomen merikarttaviranomaisena ja julkaisee Suomen meri- sekä järviolueilta painettuja ja elektronisia merikarttoja. Hankkeesta vastaavan tulee ilmoittaa muuttuneista kartoitustiedoista (rantaviivamuutokset) Traficomien verkkosivuilla (Liikenne > Merenkulku > Vesiväylänpito) olevalla vesistörakenteen valmistusilmoituksella. Ilmoituksen perusteella muuttuneet kartoitustiedot merkitään merikartalle.

Valmistusilmoitus on toimitettava Traficomille joko verkkosivujen kautta, sähköpostitse, tai postitse. Valmistusilmoituksessa tulee ilmoittaa Traficomien diaarinumero TRAFICOM/242869/04.04.05.05/2021.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

7) Näsijärven kalatalousalue on muistutuksessaan esittänyt, että ensisijaisesti vaadimme, että hakemus kaikilta osilta hylätään. Toissijaisesti vaadimme, että lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

- Luvan saajan on istutettava niinä vuosina, jolloin vesistötäyttöä tehdään ja kahtena vuotena täytön päättymisen jälkeen 1000 kpl vuosittain 3-vuotiaita yli 30 cm:n pituisia rasvaeväleikattuja järvi-

taimenia ilman eri anomusta kala- ja raputaloudelle aiheutuvien vahinkojen ja haittojen kompensoimiseksi.

- Täyttöalueen pohjalietettä, jossa on pintasedimentin vesistölle, kalastolle ja ravuille haitallisia aineita ei saa missään vaiheessa päästä veteen.
- Täyttölouhoksessa olevat kivipöly, räjähdysaineista peräisin oleva typpi ja muut louhoksessa olevat vesistölle haitalliset aineet eivät saa päästä veteen täyttötöiden aikana eikä sen jälkeen. Täyttöalueen ympärille järveen asennettavan suojaverhon tulee olla niin vahva, että se kestää ehjänä kovienkin myrskyjen vaikutukset. Suoja-aidoissa tapahtuvista vuodoista tulee välittömästi ilmoittaa valvovalle viranomaiselle ja kalastusalueelle.
- Vaikutuksia kalastoon ja rapukantoihin tulee seurata tarkkailukalastuksella ja -ravustuksella. Kaloista tulee tehdä ennen töiden aloittamista, työn aikana ja 5-vuotta täytön jälkeen vuosittain kalojen PBC-, keessium- ja metallipitoisuuksien mittaukset. Arvojen tulee pysyä sallituissa syötäväksi kelpaavien kalojen raja-arvoissa.
- Vesistövaikutuksia tulee tarkkailla koko töiden ajan ja jo hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista. Veden laadun tarkkailupisteitä tulee olla eri suunnissa työmaan läheisessä vesialueessa, sekä näille vertailutarkkailukohteet muualla vesistössä.
- Tarkkailusuunnitelma/ohjelmat ja raportit veden laadusta ja tarkkailukalastuksen tuloksista tulee toimittaa ilman eri pyyntöä kalastusalueelle.
- Valmistelevia töitä ei tule aloittaa ennen kuin vesilain mukainen lupa on myönnetty.
- Mikäli hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaan vastuussa, eikä asioista muutoin voi sopia, voi Näsijärven kalastusalue vaatia edunmenetyksestä tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastoon.

PERUSTELUT

Näsijärvi on nykyisin Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän tutkimuksen mukaan Järvi-Suomen alueen viehekalastetun järvi. Järven eteläisimpään päähän Tampereen kaupungin lähivesiin kohdistuu järven suurin kalastuspaine niin verkkokalastuksen kuin virkistyskalastuksen, sekä ravustuksen suhteen. Pitkä rannantäyttöalue peittää hyvää rapujen liisäntymisaluetta sekä kalastusaluetta. Käytettävä täyttölouhe tehdään räjäyttämällä ja louhinnan aikana louhokseen jää räjähdysaineista peräisin olevaa typpeä ja muita haitallisia aineita ja kivipölyä. Täyttölouheeksi suunnitellussa kalliossa on tutkimusten mukaan todettu arseenia ja kromia, joiden kynnsarvopitoisuudet ylittyvät. Louhosta ajettaessa veteen liukenevat aineet vesistöön ja aiheuttavat siellä pitkäaikaista haittaa kalastolle, ravuille ja pohjaeliöstölle. Lähialueen kalojen ja rapujen myrkyllisten aineiden pitoisuudet voivat kasvavat ja niistä saatavaa tulla syöntikelvottomia. On hyvin todennäköistä, että kalastajat ja ravustajat eivät toimi täyttöalueen lähialueella ja menettävät näin saalisarvoa.

Näsijärvessä taimen, lohi ja siika eivät tutkimuksien mukaan lisäännä luontaisesti, vaan niiden kannat ovat arvokkaiden istutusten varassa. Myöskin kuhakannat ovat pääasiassa istutusten varassa. Kyseiset kalalajit ovat kalastajien tärkeimpiä saaliskaloja. Saaliiden heikentyminen vaikuttaa myös Näsijärven yhtenäislupa-alueelle myytäviin virkistyskalastuslupien määrän laskuun. Vaikutusta kalastoon ja rapukantoihin saadaan parhaiten selville suorittamalla tarkkailu/koekalastuksella ja –ravustuksella. Veden laadun seuranta tapahtuu parhaiten vesinäytteiden tutkimuksilla. Näytteiden otto tulee tehdä riittävän monesta kohteesta ja riittävän usein. Tuloksia voidaan käyttää myös haittojen arvioinnissa. Ennen valmistelevien töiden alkamista tulee olla tiedossa lupaehdot, joita pitää noudattaa töiden toteuttamisen aikana.

8) Tampereen Pursiseura ry on lausunnossaan todennut, että 1) TaPS vaatii Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoa selvittämään, onko vesilupahakemus Dnro LSSAVI/12677/2020 lukuun ottamatta aallonmurtajan levittämistä hylättävä.

2) TaPS vaatii, että lupaehtoihin kirjataan TaPS:lle oikeus katkaista mahdollinen jalankulku ym. liikenne täyttöalueella veneiden laskujen ja nostojen yhteydessä keväisin ja syksyisin. TaPS ei voi vastata kolmansien osapuolien turvallisuudesta. Uusi vesistötäyttö ja sille kaavailtu kävelyreitti aiheuttaa sen, että TaPS:n veneiden talvisäilytysalueen veneiden nostot syksyisin ja keväisin joudutaan tekemään kävelyreitillä yli. Suurimmat veneet painavat noin 3000 kg tai jopa enemmän.

3) TaPS vaatii, että lupaehtoihin kirjataan, että vesistötäyttö ja sen käyttäminen jalankulkuyhteytenä ei saa haitata TaPS:n junioritoimintaa, että junioritoiminnalle pitää säilyttää kiinteä yhteys jollien säilytysalueelta vesialueelle. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jalankulkuyhteys on toteutettava TaPS:n seuramajan eteläpuolelta ja jättää seuramajan pohjoispuoli ainoastaan TaPS:n käyttöön. Juniorit joutuvat siirtämään jollansa vesistötäytön ja sille kaavaillun kävelyreitillä yli päästäkseen järvelle harjoittelemaan ja kilpailemaan. TaPS järjestää myös tutustumistilaisuuksia alueen koululaisille. Jollia siirrellään lähes päivittäin useaan kertaan edestakaisin. Jollissa on tällöin mastot ja purjeet, jolloin yllättävä tuulenpuuska saattaa aiheuttaa vaaratilanteita kolmansille osapuolille.

4) TaPS vaatii, että lupaehtoihin kirjataan, että vesistötäyttö ja sen käyttäminen jalankulkuyhteytenä ei saa haitata TaPS:n mastonosturin ja venenosturin käyttöä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jalankulkuyhteys on toteutettava TaPS:n seuramajan eteläpuolelta ja jättää seuramajan pohjoispuoli ainoastaan TaPS:n käyttöön. TaPS:n mastonosturia käytetään veneiden mastojen nostoissa ja laskuissa pääasiassa keväin ja syksyin ja myös satunnaisesti pitkin purjehduskautta. Mastonosturi vaatii siirron vesistötäytön pohjoisreunaan. Tällöin mastojen nosto- ja laskutilanteisiin liittyy riskejä vesistötyölle kaavaillun kävelyreitillä liikkujille. Mastot saattavat painaa jopa 200 kg. Sama koskee TaPS:n venenosturia, jota käytetään aktiivisesti esim., kun muualta saapuvien kilpailijoiden veneitä nostetaan kuljetustrailerilta järveen tai kun veneitä nostetaan huolto- tarkastustoimenpiteitä varten. Nosturin kapasiteetti on 8 tonnia. Nosturi on käytössä myös kun 2,4 MR luokan veneitä käyte-

tään. 2.4 MR luokan veneet on alun perin suunniteltu liikuntarajoitteisille purjehtijoille.

5) TaPS vaatii, että kaikki sille aiheutuvat lisäkulut vesistötäytön toteutuksen ajalta korvataan seuraavasti:

Tarpeen vaatiessa Tampereen kaupunki hankkii TaPS:n veneitä varten noin sadalle veneelle (keskipituus 8,0 m ja keskileveys 2,5 m) rakentamisaikaisen talvisäilytyspaikan ja korvaa TaPS:lle veneiden ja niiden säilytyspukkien sinne ja takaisin aiheutuvat siirtokulut (kuljetukset ja nosturikulut) Tarpeen vaatiessa Tampereen kaupunki osoittaa tarvittaessa kesäpaikat noin 150:lle TaPS:n veneelle, mikäli veden samentuminen estää silttiverhon poistamisen tai työt muusta syystä aiheuttavat tai viivästyvät niin, ettei satama ole normaalisti käytettävissä.

6) TaPS vaatii, että tontinvuokria ei peritä rakentamisajalta niiltä osin kuin vesistötäytön rakentaminen estää tontin käyttöä.

TaPS:n näkökulmasta ideaalinen ratkaisu olisi linjata kävelyreitti kulkemaan itäpäässä seuramajan eteläpuolelta. Länsipäässä vesistötäyttö voisi TaPS:n puolesta olla laajempikin, jolloin Tampereen kaupungin kanssa käydyissä keskusteluissa puheena ollut TaPS:n veneiden talvisäilytyspaikkojen määrä lisääntyisi.

Haluamme vielä korostaa, että lähtökohtaisesti TaPS on veneilyn ja purjehtimisen asiantuntijana mielellään mukana Naistenlahden sataman kokonaisuuden kehittämisessä yhteistyössä Tampereen kaupungin, viranomaisten ja muiden sataman käyttäjien kanssa.

HAKIJAN SELITYS

Hakija vastaa lausuntoihin ja muistutuksiin seuraavasti:

1) Johdanto: Samentuman leviäminen pois satama-altaasta estetään yhtenäisellä kuplaverholla tai silttiverholla. Kuplaverho mahdollistaa viranomaistoiminnan silttiverhoa joustavammin ja toimii kohteessa lyhyestä verhopituudesta johtuen hyvin. Vesistöolosuhteet satama-altaassa ovat edulliset siltti- tai kuplaverhon pysymisen kannalta, koska aalto- ja jäärasitus ovat vähäistä. Aallonmurtajan päädyn ja nurkan korjaustäyttö ovat pieniä ja lyhyt aikaisia töitä, joten samentuma on vähäinen ja se on helposti aikataulutettavissa siten, että samentumasta ja siltti- tai kuplaverhosta ei aiheudu haittaa satama-altaan käytölle.

Suurin täyttötöy tehdään ponttiseinän takana siinä vaiheessa, kun pontit on jo asennettu, joten tästä täytöstä ei samentuma pääse leviämään satama-altaaseen. Satama-altaan vedenlaatua seurataan tarkkailuohjelman mukaan, joka on päivitetty lausuntojen ja muistutusten perusteella.

Hakemussuunnitelmaa ja asemapiirrosta on päivitetty Tampereen Puriseuran kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta. Suunnitelmaan on lisätty olemassa olevan kelluvan laiturin laajentaminen nuorisotoimintaa

varten. Täyttötöissä käytetään vain vesistötäyttöön soveltuvia täyttömateriaaleja.

Hakija huolehtii, että aallonmurtajilla olevien apuloistojen toiminta ei häiriinny avovesikaudella.

Hakija ei esitä kalatalouskompensaatiota, koska satama-altaassa ei harjoiteta merkittävässä määrin kalastusta. Hakija on kuitenkin näin katsoessa valmis maksamaan kalatalouskompensaation.

Hakija katsoo, että ponttiseinää varten ei haeta valmistelulupaa. Muilta osin kaikki hakemussuunnitelmassa esitetyt asiat ovat tehtävissä valmisteluluvalla ja helposti ennallistettavissa mikäli lupa ei saa lainvoimaa.

Naistenlahden satamassa sijaitsevan viranomaisluiskan toimintaedellytykset otetaan huomioon töiden suunnittelussa ja yhteensovitetaan pelastusviranomaisten kanssa siten, että luiskan toiminta ei häiriinny missään tilanteessa.

2) Hakemuksen täydennys: Hakija on täydentänyt hakemussuunnitelmaan erityisesti satama-altaan vedenlaadun turvaamista koskevilta osin. Hakija on tarkentanut näytteenottosuunnitelmaa lausunnoissa esitetyllä tavalla. Hakija on käynyt muistutuksen pohjalta keskustelua Tampereen Pursiseura ry edustajan kanssa ja neuvottelujen pohjalta hakija on täydentänyt suunnitelmaa siten, että turvallisuuteen liittyvät epävarmuustekijät on saatu poistettua ja suunnitelma on osapuolten hyväksyttävissä.

Jollien varastointia varten rakennetaan rantaan kelluva laituri, joten niitä ei ole tarvetta nostaa jalankulkijoiden yli. Rannassa tehdään keväisin ja syksyisin veneiden nostoja. Tällöin pursiseuralle varataan mahdollisuus katkaista kävelyliikenne työskentelyalueella tarpeelliseksi aikaa. Aallonmurtajan kainaloon tehdään eroosiosuojauksen korjaustyö täyttötöiden yhteydessä. Neuvottelujen pohjalta tehdyt muutokset on päivitetty asemapiirrokseen ja hakemussuunnitelmaan.

3) Vesistötäyttöjen rakentamistapa: Rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota hankkeen ympäristövaikutuksiin ja toimitaan tehokkaasti niitä vähentävästi. Vesistövaikutusten kannalta keskeistä ovat seuraavat asiat:

- Täyttöön käytettävät maa-ainekset – käytetään ainoastaan puhdaita ja karkearakeisia maa-aineita.
- Täytön mukana vesistöön mahdollisesti kulkeutuvat ja sinne kuulumattomat roskat (mm. räjähdyslangat) poistetaan.
- Työalue rajataan suojaverhoilla, joiden toimivuus varmistetaan.

Vesistötäyttöissä käytetään ainoastaan vesistötäyttöön soveltuvia, pilaantumattomia karkearakeisia maa-aineita. Täyttömateriaalina käytetään ensisijaisesti Sulkavuoren louhintaurakasta saatavaa louhetta. Lisäksi käytetään Lielahden alueella välivarastoituna olevaa louhetta. Ve-

sistötäytön rakentaminen tekniset sekä ympäristönäkökulmat huomioiden on mahdollista tehdä myös murskaamattomilla karkearakeisilla luonnon maa-aineksilla.

Vesistöön hankkeen yhteydessä kulkeutuneet räjähdyslangat ja muut roskat kerätään hankealueelta täyttötöiden aikana säännöllisesti suoja-verhojen sisäpuolelta sekä tarvittaessa täyttötöiden valmistumisen ja suojaverhojen poistamisen jälkeen. Suojaverhot estävät tehokkaasti roskien leviämisen työalueen ulkopuolelle. Mahdollisesti suojaverhojen ulkopuolelle kulkeutuneet roskat kerätään myös säännöllisesti pois vesistöstä.

Kuplaverhon toimintaa tai silttiverhon sekä siihen liittyvien kellukkeiden ja ankkureiden kuntoa sekä verhojen sijaintia seurataan työn aikana jatkuvasti ja mahdollisesti vaurioituneet osat kunnostetaan tai korvataan uusilla. Mikäli työn aikana on syytä epäillä, että verhojen sijainti tai alareunan tiiviys pohjan tasossa poikkeaa suunnitellusta, suojaverhot tarkistetaan sukeltamalla ja ryhdytään toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

4) Tarkkailusuunnitelma: hakija on täydentänyt alkuperäistä hakemussuunnitelman liitteenä olevaa tarkkailuohjelmaa saatujen lausuntojen ja muistutusten perusteella. Tarkkailuohjelmaa on päivitetty erityisesti satama-altaan vedenlaatua koskevan seurannan osalta.

5) Valmistelevat työt: hakija esittää valmisteluluvan nojalla tehtäväksi aallonmurtajan täytön, koska siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa ja se voidaan palauttaa ennalleen, jos päätös ei saa lainvoimaa. Hakija ei esitä ponttien asennusta valmistelevana työnä.

6) Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen:

6.1. Väylävirasto: hakija varmistaa turvalaitteiden toiminnan rakennusaikana mahdollisuuksien mukaan.

Mikäli turvalaitteiden käyttö keskeytyy, niin turvalaitteiden omistaja (Tampereen kaupunki) huolehtii vesiliikenteen informoinnista Traficomien ohjeiden mukaisesti.

6.2. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue:

- Täyttötöitä tehdään veneilykauden ulkopuolella, siten että samentumalle jää riittävästi aikaa laskeutua ennen silttiverhon poistamista.
- Hakemussuunnitelmaa täydennetään siten, että alueelta otetaan näytteet rakennusaikana kahden viikonvälein. Näytteistä arvioidaan veden sameus ja kiintoainespitoisuus.
- Hakija varmistaa, että valmisteluluvassa edellytetään, että suojaverho poistetaan vesialueelta välittömästi, kun se on lupaehtojen mukaan mahdollista.

- Ponttien asentamisesta valmisteluvalla hakija arvioi, että veden asennettava ponttiseinä on helposti ennallistettavissa, mikäli lupa ei saa lainvoimaa.

6.3. Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Järvi-Suomen kalatalouspalvelut: hakija tarkkailee ympäristön vedenlaatua Pirkanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Hakija toimittaa yhteenvedon tarkkailutuloksista Näsijärven kalatalousalueelle.

6.4. Tampereen kaupungin kaavoitusviranomainen: hakijalla ei ole kommentoitavaa lausunnon johdosta.

6.5. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen: Hakija on päivittänyt hakemussuunnitelman liitteenä olevaa tarkkailuohjelmaa saatujen lausuntojen ja muistutusten perusteella. Tarkkailuohjelmaan on lisätty mm. kahden viikon välein tehtävä veden sameuden ja kiintoaineksen tarkkailuohjelma.

Hakija varmistaa, että siltti/kuplaverho on tiiviisti paikoillaan estäen samentuman leviämisen satama-altaasta.

Naistenlahden satamassa sijaitsevan viranomaisluiskan toimintaedellytykset otetaan huomioon töiden suunnittelussa ja yhteensovitetään pelastusviranomaisten kanssa siten, että luiskan toiminta ei häiriinny missään tilanteessa.

Täyttötyössä käytetään puhdasta kiviainesta, joka soveltuu läjitettäväksi järveen.

6.6. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom): hakija ilmoittaa muuttuneen rantaviivan sijainnin töiden valmistumisen jälkeen Traficomille sekä muille asianosaisille.

6.7. Tampereen Pursiseura ry (myöh. TaPS):

1) Hakija tuo esille, että Tampereen kaupunki lausunnossaan, jonka apulaispormestari on allekirjoittanut ja asemakaavapäällikkö valmistellut todetaan, että suunnitelmat ovat asemakaavan mukaisia. Toiminta myös tukee alueen kehittymistä.

2) Hakija käy TaPS:n edustajien kanssa keskustelua, miten alueen tapahtumat saadaan järjestettyä turvallisesti. Alueen eteläpuolella kulkevaa kevyenliikenteenväylää on helppo käyttää kiertoreittinä.

3) Hakija huomauttaa, että jalankulkuyhteys ei tule TaPS:n vuokraamalle alueelle. Hakija on TaPS:n kanssa samaa mieltä, että nuorisotoiminta edellyttää jollien siirtämistä täytön yli satama-altaaseen. Hakija on käynyt neuvottelua TaPS:n edustajan kanssa siitä miten alue saadaan turvallisesti ja toimivaksi.

4) Hakija käy TaPS:n kanssa keskustelua, miten alue saadaan toimivaksi esimerkiksi korostamalla kulkuyhteyksiä ja päivittämällä nosto-ohjeita siten, että nostot voidaan toteuttaa turvallisesti.

5) Hakija huomioi lisäkulujen korvauksen rakennustöiden aikana.

6) Hakija huomioi tontinvuokrissa rakennustöistä aiheutuneen haitan.

6.8. Näsijärven kalatalousalue: hakija ei esitä kalatalouskompensatiota, mutta näin katsottaessa on valmis sen maksamaan.

Hakija tuo esille, että Pohjois-Savon ELY-keskus lausunnossaan alueellisenä kalatalousviranomaisena katsoo, että hankkeesta ei aiheudu merkittävää haittaa kalataloudelle. Pohjois-Savon ELY-keskus myös toteaa lausunnossaan, että kalataloudellisen kompensaation tai tarkkailun määrääminen ei ole tarpeen.

Hakija korostaa, että kaikki työt tehdään satama-alueella aallonmurtajien sisällä. Lisäksi suurin osa täytöstä tehdään pysyvän ponttiseinän ja mantereiden välissä, jolloin samentuma ei missään tapauksessa pääse satama altaan puolelle. Hakijalla ei ole muulta osin kommentoitavaa ko. lausunnon johdosta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Tampereen kaupungille luvan Naistenlahden sataman aallonmurtajan laajennukseen ja Naistenlahden eteläreunaan tulevalle 2000 m³ louhetäytölle, joka rakennetaan pysyvän ponttiseinän suojassa. Tarvittavat alueet ovat hakijan omistuksessa. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Sataman rannan louhetäyttö ja aallonmurtajan pään laajennus saadaan rakentaa 13.8.2021 päivätyn asemapiirroksen *Naistenlahden aallonmurtaja, Rannan täyttö, kartta* (1:500, piirustusnumero G100) osoittamiin paikkoihin.

2. Sataman rannan louhetäyttö, teräsponttiseinän asennus ja seinän tukitäyttö saadaan rakentaa 2.9.2020 päivättyjen leikkauspiirrosten *Naistenlahden aallonmurtaja, Rannan täyttö, Leikkaus 1–1, 3–3 ja 5–5* (1:100, piirustusnumerot G101, G102, G103) mukaisesti.

3. Aallonmurtajan pään laajennus toteutetaan 2.9.2020 päivätyn leikkauspiirroksen *Naistenlahden aallonmurtaja, Aallonmurtajan laajennus, leikkaus C-C* (1:100, piirustusnumero G104) mukaisesti.

Töiden suorittaminen

4. Rakennustyöt on toteutettava veneilykauden ulkopuolella ja siten, että pelastustoimen tehtävät eivät hidastu tai vaarannu.

5. Aallonmurtajan pään laajennustäyttö on muotoiltava päivitetyn hakemuksen mukaisesti samaan tasoon, noin +96,4 (N₂₀₀₀), kuin nykyinen aallonmurtaja. Aallonmurtajan pään täyttö on rakennettava päätypenke-reenä kaivinkoneella leikkauspiirroksen mukaisesti.

6. Pysyvä teräsponttiseinä, jonka suojassa sataman rannan täyttö tehdään, saadaan asentaa vesistöön noin 6 m päähän nykyisestä vesirajasta päivitetyn hakemuksen mukaisesti.

7. Ponttiseinä on ankkuroitava yläpäästään maalle tehtäviin ankkurilevyihin.

8. Ponttiseinän järven puolelle saadaan rakentaa vedenalaista tukitäyttöä puhtaasta louheesta päivitetyn hakemuksen ja leikkauspiirrosten mukaisesti. Tukitäyttö on toteutettava syvän veden alueella siten, että vesisyvyys säilyy aliveden aikaan vähintään 2,5 m.

9. Ponttiseinän rannan puoli on täytettävä puhtaalla louheella ja murskeella noin tasolle +97,0 (N₂₀₀₀).

10. Ennen töiden aloittamista työkohteet on eristettävä siltti- tai kupla-verholla. Verho voidaan sijoittaa aallonmurtajien väliin tai siten, että molemmat kohteet eristetään omilla suojaverhoilla. Suojaverhon asentamisessa tulee ottaa huomioon pelastuslaitoksen tarvitsema kulku satamasta.

11. Suojaverho saadaan poistaa pysyvästi vesialueelta, kun ELY-keskus katsoo, että samentuma on ehtinyt riittävästi laskeutumaan.

Kunnossapito

12. Satama-alueen täytön ja aallonmurtajan kunnossapidosta on huolehdittava asianmukaisesti.

Korvaukset

13. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

14. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailu

15. Naistenlahden vedenlaatua on tarkkailtava päivitetyn hakemuksen sisältämän tarkkailuohjelman mukaisesti. Veden laatutarkkailun pääta-voite on päivitetyn hakemuksen mukaisesti valvoa suojaverhon toimivuutta ja samentumisen leviämisen estäminen.

16. Näytteenotto on tehtävä ennen rakentamista kerran, vesistötäyttytöiden aikana kahden viikon välein ja rakennustöiden jälkeen kerran.

17. Rakennustöiden aikana näytteistä on analysoitava veden sameus ja kiintoainepitoisuus.

18. Ennen sekä jälkeen rakennustöiden näytteistä on analysoitava pH, sähkönjohtokyky, sameus, kiintoainepitoisuus, kokonaisfosforipitoisuus, kokonaistyyppipitoisuus, liennut happi, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}) ja biologinen hapenkulutus.

19. Tarkkailutulokset tulee toimittaa välittömästi niiden valmistuttua Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

20. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin 10 vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja myönnetty käyttöoikeus raukeavat.

Ilmoitukset

21. Töiden aloittamisesta on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pirkanmaan pelastuslaitokselle.

22. Hankkeen valmistumisesta 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom) ja Väylävirastolle.

Perustelut

Hankkeesta saatava hyöty yleiselle edulle on huomattava verrattuna siitä aiheutuviin yksityisiin ja yleisiin haittoihin. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, eikä se aiheuta huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa. Hanke ei huononna alueen asutus- tai elinkeino-oloja.

Hanke ei aiheuta vesiliikenteelle, muulle vesien käytölle, vesiluonnolle tai sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Hanke ei vaaranna Näsijärven vedenlaatua Naistenlahden ulkopuolella ja samentuminen Naistenlahdella on väliaikaista. Hanke ei vaaranna Näsijärven vedenlaatua, eikä näin ollen myöskään Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Hankkeesta ei aiheudu haittaa kalataloudelle. Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että kalataloudellisen kompensaation tai tarkkailun määrääminen ei ole tarpeen.

Tampereen Pursiseura ry:n vaatimuksiin aluehallintovirasto toteaa, että suurelta osin vaatimukset eivät kuulu vesilain mukaan ratkaistaviin asioihin. Ne ovat kuitenkin erikseen sovittavissa osapuolten kesken.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 10 §, 11 § ja 18 §

Valmistelulupa

Aluehallintovirasto oikeuttaa hakijan ryhtymään jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulevista hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin (*valmistelulupa*). Valmistelulupa myönnetään niin, että rakennustyöt voidaan aloittaa jo ennen päätöksen tuloa lainvoimaiseksi. Aluehallintovirasto myöntää valmisteluluvan suojaverhon asennukselle vesialueelle ja aallonmurtajan pään lisätäytölle.

Perustelut

Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan. Vakuutta ei vaadita, koska hakijana on kaupunki.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 16 ja 17 §

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa Väyläviraston, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen, Tampereen kaupungin kaavoitusviranomaisen, Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen, Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom), Tampereen Pursiseura ry:n ja Näsijärven kalatalousalueen vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 3590 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta. Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan 2 000–4 000 m³ suuruisen vesistöäytön (5–10 htp) käsittelystä perittävän maksun suuruus on 3 590 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija (Tampereen kaupunki)
 Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Tampereen kaupungin kaavoitusviranomainen
 Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
 Traficom
 Väylävirasto
 Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet lupahakemuksesta muistutuksia, vaatimuksia tai mielipiteitä.

Ilmoittaminen internetissä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<https://ylupa.avi.fi>). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Tampereen kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Asian on ratkaissut Ympäristöneuvos Arto Paananen. Asian on esitellyt Ympäristötarkastaja Miska Haapsalo.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy 5.11.2021.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)

– valtakirja

- o asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittelyn luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- o asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähtin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja LSSAVI/12677/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/12677/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Haapsalo Miska 29.09.2021 09:53

Puheenjohtaja Paananen Arto 29.09.2021 10:06